

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Sectorrapport Zuivel in Nieuw-Zeeland

In opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken

SECTORRAPPORT NIEUW-ZEELAND ***ZUIVEL***

Juni 2016

Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden te Wellington, Nieuw-Zeeland

E-mail: WEL-EA@minbuza.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Introductie	2
2. Opbouw van de sector	3
Geen overheidsbescherming	3
Fonterra	3
De melkveehouderij is cijfers	3
Productiviteit melkveestapel	5
Regionale spreiding van melkkoeien	5
Melkveerassen	5
3. Zuivel in de economie	7
De belangrijkste sector van het land	7
Grote speler internationale zuivelhandel	7
China de belangrijkste exportmarkt	7
4. Uitdagingen	8
Kostprijs	8
Groei van de zuivelindustrie	8
5. Kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven	9
Springplank naar Azië	9
Innovaties	9
Tekort aan boeren	11
6. Referenties	12

1. Introductie

Zuivel is voor de Nieuw-Zeelandse economie veruit de belangrijkste sector. In 2016 waren zuivelproducten goed voor 16% van de totale export en 26% van de goederenexport.¹ Ondanks het feit dat het land 'slechts' verantwoordelijk is voor 3% van de wereldwijde zuivelproductie, is zij verantwoordelijk voor een derde van de wereldwijde zuivelhandel.² In 2016 was de exportwaarde van zuivelproducten 11.2 miljard NZD. In 2014/2015 lag de exportwaarde van de Nieuw-Zeelandse zuivelproducten nog op \$NZ13,2 miljard. Azië is een van de grootste afzetmarkten voor Nieuw Zeelandse zuivelexporteurs. De verwachting is bovendien dat de vraag in deze regio in het komende decennium zal verdubbelen.

Er doen zich verschillende uitdagingen voor in de sector, nu de melkprijzen dalen en de kostprijs omhoog gaat. Het huidige *pasture-based system* (waarbij de koeien het gehele jaar in de wei staan) lijkt niet bestendig voor de toekomst. De sector loopt al tegen milieugrenzen aan en als het wil blijven meegroeien met de vraag zal intensivering noodzakelijk zijn.

De explosieve groei en de uitdagingen van de sector bieden kansen voor Nederlandse kennis en technologie op het gebied van productiviteit en duurzaamheid. Nieuw-Zeeland is een uitstekende springplank naar de Aziatische markt. De vele vrijhandelsverdragen (o.a. China, Singapore, Indonesië, Vietnam, Zuid-Korea) bieden eenvoudige toegang tot sterk groeiende Aziatische markten. Ook heeft het land een goede infrastructuur met directe verbindingen naar belangrijke handelscentra in Azië via lucht en over water. Bovendien is Nieuw-Zeeland volgens de Wereldbank één van de prettigste landen om zaken te doen. In 2015 is Nieuw-Zeeland door de Wereldbank bestempeld als twee na beste land om een bedrijf te starten en als vier na aantrekkelijkst voor buitenlandse investeerders.³ In 2016 scoorde zij de eerste plek als het gaat om 'ease of doing business'.

Dit rapport biedt inzicht in de zuivelsector in Nieuw-Zeeland en vergelijkt deze met de Nederlandse sector. Het biedt inzicht in de uitdagingen waar de Nieuw-Zeelandse boeren voor staan en haalt voorbeelden aan van kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven.

¹New Zealand Economic and Financial Overview 2016

²New Zealand Trade and Enterprise, <https://www.nzte.govt.nz/en/buy/our-sectors/food-and-beverage/dairy/>

³New Zealand Trade and Enterprise, <https://www.nzte.govt.nz/en/invest/new-zealands-investment-advantage/>

2. Opbouw van de sector

Geen overheidsbescherming

In tegenstelling tot EU-lidstaten is de overheidsbemoeienis in Nieuw-Zeeland op het gebied van zuivel minimaal. Nieuw-Zeelandse boeren bepalen zelf hoeveel melk ze produceren. Het land is een uitzondering in de geïndustrialiseerde wereld met een vrijwel geheel ongesubsidieerde landbouwsector. Gemiddeld zijn boeren in ontwikkelde economieën voor 30% van hun inkomen afhankelijk van subsidies of overheidsbescherming. Bij Nieuw-Zeeland ligt dit cijfer onder de 5%. Daarmee is de Nieuw-Zeelandse zuivelsector een van de meest liberale in de wereld.

Fonterra

In 2001 werd Fonterra opgericht als gevolg van de fusie van de twee grootste coöperaties, *New Zealand Dairy Group* en *Kiwi Co-operative Dairies*. Dit gebeurde samen met de *New Zealand Dairy Board*, die de marketing en export voor alle coöperaties verzorgde. Inmiddels is Fonterra de grootste zuivelexporteur ter wereld. De Nederlander Theo Spierings is CEO van Fonterra. Hij leidde Koninklijke Friesland Foods naar de fusie met Campina in 2008 en maakte in 2011 de overstap naar Fonterra in Nieuw-Zeeland.

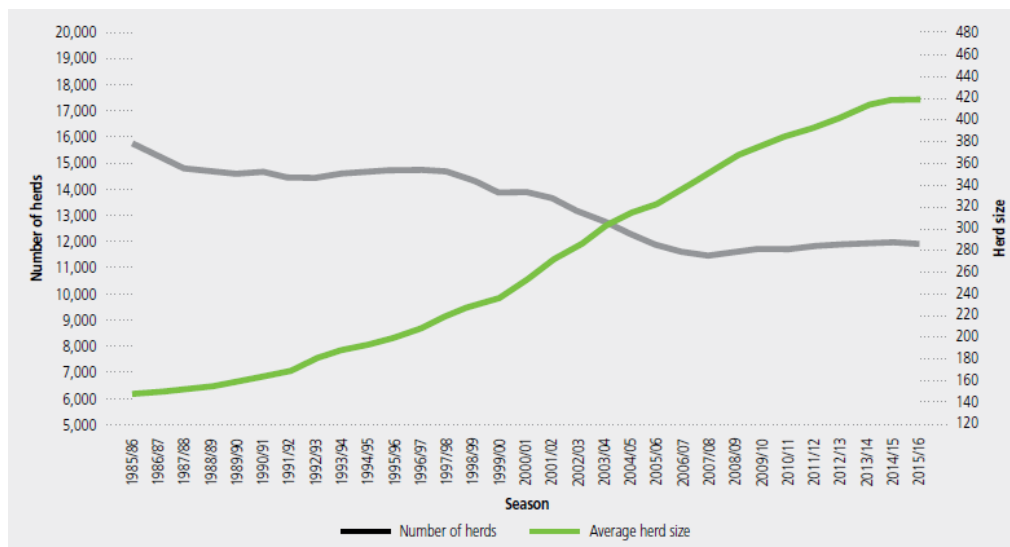
Vandaag de dag is Fonterra qua omzet verreweg het grootste bedrijf van Nieuw-Zeeland met een omzet van \$NZ17.2 miljard in 2016. Mede door de lage melkprijzen is deze omzet 8.5% lager in vergelijking met 2015. Fonterra is de grootste zuivelexporteur ter wereld. De coöperatie is eigendom van meer dan 10.000 boeren en verwerkt ongeveer 95% van de totale hoeveelheid Nieuw-Zeelandse melk. Daarmee is de Nieuw-Zeelandse zuivelsector bijna geheel afhankelijk van het reilen en zeilen van Fonterra. De twee andere coöperaties die de overige 5% vertegenwoordigen zijn *Westland* en *Tatua* met respectievelijk 370 en 126 melkveehouders.

Ondertussen versterkt Fonterra ook haar positie overzee. Zo is Fonterra een samenwerkingsverband aangegaan met Beingmate, een Chinese zuivelproducent. Dit maakt het mogelijk dat Nieuw-Zeelanders kunnen profiteren van het distributienetwerk van hun Chinese partner. China is voor Fonterra een cruciale markt, aangezien het een kwart van Fonterra's zuivelexport afneemt. Ook heeft Fonterra een fabriek geopend in Heerenveen; de eerste Europese fabriek van de zuivelproducent.

De melkveehouderij is cijfers

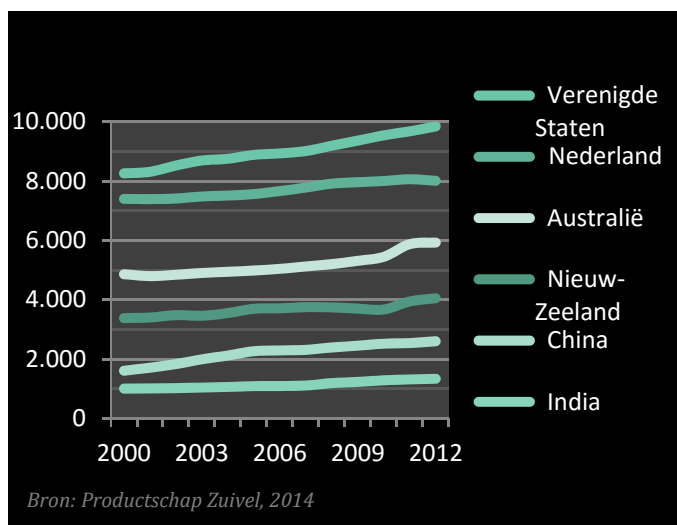
Net als in Nederland is ook in Nieuw-Zeeland schaalvergroting van melkveehouderijen een duidelijke ontwikkeling in de zuivelsector. Dit gaat gepaard met een forse afname van het aantal kuddes en een minstens net zo forse toename van de gemiddelde kuddegrootte. Zie Figuur 1 voor de ontwikkeling in schaalvergroting in Nieuw-Zeeland.

Figuur 1 – Aantal kuddes en gemiddelde grootte van een kudde in Nieuw Zeeland. 1985-2016.

Met een veestapel van ruim 5 miljoen koeien op 11.918 (2015: 1970) melkveebedrijven produceert de Nieuw-Zeelandse melkveehouderij ongeveer 21 miljard liter melk. De gemiddelde productie per koe bedraagt 4185 liter met 4,73% vet en 3,84% eiwit⁴. De gemiddelde productie per bedrijf bedraagt 1,78 miljoen liter. De gemiddelde veestapel heeft een omvang van 419 (2015: ook 419) melkkoeien op 147 (146 in 2015) hectare land. Dit komt neer op 2,85 koeien per hectare.

Deze cijfers staan in behoorlijk contrast met de Nederlandse melkveehouderij. De Nederlandse veestapel bestaat uit bijna 1,6 miljoen koeien op ruim 18.600 bedrijven.⁵ Dit maakt dat het gemiddelde Nederlandse bedrijf een omvang heeft van 85 koeien met ongeveer 45 hectare land. De bedrijven zijn dus een stuk kleiner dan in Nieuw-Zeeland. Wel ligt de productie in Nederland aanzienlijk hoger dan in Nieuw-Zeeland. De gemiddelde productie per koe is 8160 kilogram melk met 4,34 % vet en 3,51% eiwit per koe per jaar.⁶⁷

Na een recordprijs van \$NZ8,40/€5,85 per kilo *milk solids* (gecombineerd vet en eiwit) in het seizoen 2013-2014, daalde de melkprijs in 2014 met bijna 50% tot \$NZ4,40. In 2015 daalde dit verder naar \$NZ3,90. Gecombineerd met een droge zomer in 2014-2015, waren dit moeilijke tijden voor de Nieuw-Zeelandse boeren. Zij hadden verwacht dat de melkprijzen

⁴<https://www.dairynz.co.nz/media/5416078/nz-dairy-statistics-2015-16.pdf>

⁵<http://www.agrimatie.nl/SectorResultaat.aspx?subpubID=2232§orID=2245&themaID=2286>

⁶<http://www.agrimatie.nl/SectorResultaat.aspx?subpubID=2232§orID=2245&themaID=2272&indicatorID=2086>

⁷<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=7425ZUIV&D1=0-6&D2=%28I-14%29-I&HDR=G1&STB=T&VW=T>

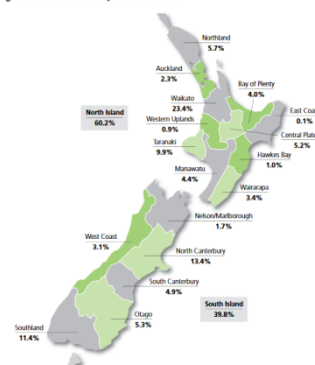
zouden stijgen als gevolg van lagere productie door de aanhoudende droogte. Op dit moment zijn melkovervloeden op de Europese markt en een lage vraag uit Azië debet aan de lage melkprijs. Overvloeden op de Europese markt zijn het gevolg van het wegvallen van de Europese melkproductiequota.

Productiviteit melkveestapel

Ondanks dat Nieuw-Zeeland erg succesvol is in de internationale zuivelhandel, is de Nieuw-Zeelandse productiviteit per koe niet vergelijkbaar met die van landen als de Verenigde Staten en Nederland (zie Figuur 2). Nieuw-Zeelandse koeien geven weliswaar meer melk dan koeien in opkomende economieën als China en India, maar beduidend minder dan koeien in veel andere ontwikkelde economieën. Zo geven koeien in Australië, Nederland en de Verenigde Staten respectievelijk 50%, 100% en 150% meer melk.

De grote verschillen in melkproductie tussen Nieuw-Zeelandse koeien en die in andere ontwikkelde landen, hebben alles te maken met de verschillende typen bedrijfsvoering van de melkveehouderijen in de verschillende landen. In Nieuw-Zeeland staan de koeien altijd buiten in grote weides, eten vooral gras en lopen één à twee keer per dag naar de melkstal. Dit staat in schril contrast met de Amerikaanse megastallen die gericht zijn op een zo hoog mogelijke productiviteit, wat bereikt wordt door de koeien op een klein gebied te houden, speciaal voer toe te dienen en meerdere keren per dag te melken.

Graph 3.1: Regional distribution of dairy cows in 2014/15

Nederland verenigt deze twee typen melkveehouderij. Zowel opstallen als beweiden worden naast elkaar gebruikt. Een eventuele overstap naar een dergelijk Nederlands hybride aanpak, zou voor Nieuw-Zeeland een productiviteitsslag kunnen betekenen. In hoofdstuk 6 worden de kansen voor Nederlandse bedrijven verder uitgelicht.

Regionale spreiding van melkkoeien

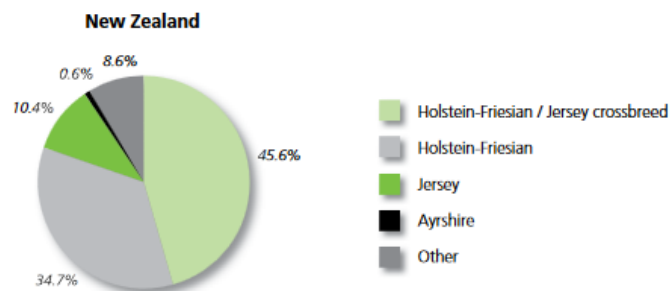
Net als de bevolking concentreert de populatie melkkoeien zich eveneens op het Noordereiland. Daar woont 76% van de bevolking en houdt men 74% van de kuddes met 60% van de koeien (zie Figuur 3). Hoewel het dunbevolkte Zuidereiland slechts 26% van de kuddes bevat, bevinden zich daar wel 40% van de koeien. De belangrijkste melkregio's zijn Waikato (34% van de melkkoeien), North Canterbury (13,4%), Southland (11,4%) en Taranaki (9,9%).

Melkveerassen

De samenstelling van melkveerassen is in Nieuw-Zeeland aan verandering onderhevig als gevolg van veranderende bedrijfsvoering in de landbouw. Het Jersey-ras domineerde de nationale melkveestapel tot de late jaren zestig. Terwijl in de jaren zeventig *Holstein-Friesian* het dominante ras was. Onder de Nieuw-Zeelandse melkveehouders ontstond er echter een vraag naar vruchtbare runderen van gemiddelde grootte die gemakkelijk kalven en sterk genoeg zijn om langere afstanden van weide naar melkschuur te lopen. Aan het eind van de

twintigste eeuw kruiste men daarom *Holstein-Friesians* met *Jerseys* onder de naam *KiwiCross*. Vanwege de grote populariteit onder melkveehouders stijgt het aandeel van *KiwiCross* koeien het sterkst van alle rassen.

De belangrijkste rassen zijn *Holstein-Friesian* (34,7%), *Jersey* (10,4.%) en een kruising van *Holstein-Friesian/Jersey* (45,6%). Andere rassen zijn *Ayrshire*, *Guernsey*, *Brown Swiss* en het Nederlandse Maas-Rijn-IJssel (zie Figuur 4). In vergelijking met Nederland zijn de koeien hier kleiner. De *Holstein-Friesians* zijn gemiddeld 481 kilogram, *Jersey* 414 kilogram en de kruising *Holstein-Friesian/Jersey* 454 kilogram. De reden hiervoor is voornamelijk om de grond te beschermen. Daarbij wordt er weinig gebruik gemaakt van krachtvoer en blijven de koeien wat lichter.

3. Zuivel in de economie

De belangrijkste sector van het land

De zuivelindustrie is van oudsher al een belangrijke sector voor Nieuw-Zeeland, en is in de afgelopen tien jaar sterk gegroeid. Tegenwoordig is de zuivelindustrie samen met toerisme (momenteel de grootste exportsector) de belangrijkste exportsector van het land. Waar de zuivelexport in 2007 nog 18,5% (\$NZ6,5 miljard) van de totale export omvatte, is deze in 2015 gestegen naar 24,9% (\$NZ13,2 miljard).⁸ De Nieuw-Zeelandse zuivelindustrie heeft daarmee goed geprofiteerd van de toenemende Chinese vraag en voedt vandaag de dag meer dan 100 miljoen mensen wereldwijd.

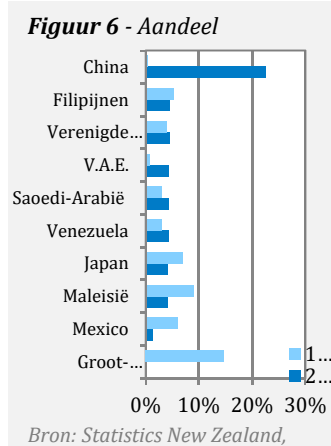
Doordat de economie in Nieuw-Zeeland voor een groot gedeelte afhankelijk is van de zuivelopbrengsten, heeft een verandering in de internationale zuivelprijzen een groot effect op het BBP. Nu sinds het najaar van 2015 de zuivelprijzen op de wereldmarkt behoorlijk zijn gaan dalen, betekent dat voor het land een aanzienlijke afname in BBP.

Grote speler internationale zuivelhandel

Terwijl de grootste zuivel-producerende landen vooral produceren voor de binnenlandse markt, is de zuivelindustrie in Nieuw-Zeeland voornamelijk op de export gericht. Nieuw-Zeeland is daardoor een grote speler in de wereldwijde zuivelhandel geworden. Het land was in 2015 verantwoordelijk voor maar 2,4% van de wereldwijde zuivelproductie, maar verhandelde wel een derde van de wereldhandel in zuivelproducten.⁹

China de belangrijkste exportmarkt

Nieuw-Zeeland exporteert tegenwoordig voornamelijk naar Azië, waar men de toenemende vraag naar zuivelproducten in opkomende economieën niet zelf kan beantwoorden. Vooral de fors stijgende Chinese vraag naar zuivel als gevolg van een sterk groeiende middenklasse, stijgt ver boven die van andere markten uit. Zo ging bijna de helft van al het geëxporteerde melkpoeder in 2015 naar China. Ook voor de gehele zuivelsector is China de belangrijkste exportmarkt (zie Figuur 5). Momenteel is de vraag naar melkpoeder uit China laag, maar verwacht wordt dat dit binnenkort weer toeneemt wanneer de voorraden leeg raken.

⁸New Zealand Economic and Financial Overview 2016

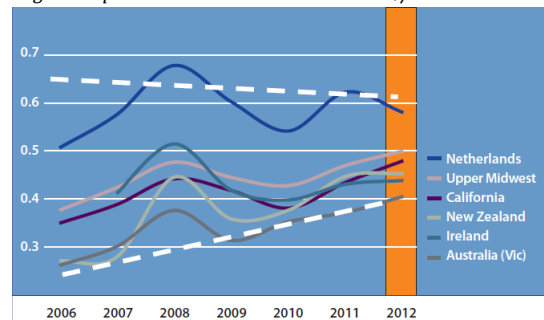
⁹New Zealand Trade and Enterprise, <https://www.nzte.govt.nz/en/buy/our-sectors/food-and-beverage/dairy/>

4. Uitdagingen

Kostprijs

De kostprijs van melk lag in Nieuw-Zeeland lange tijd bijna 50% lager dan in de EU of de Verenigde Staten. Daarmee genoot Nieuw-Zeeland van een groot concurrentievoordeel. Lage grondprijzen en de aanwezigheid van veel geschikte landbouwgrond, maakten dat de kostprijs van melk laag lag.¹⁰ Sinds 2006 neemt het concurrentievoordeel van de Nieuw-Zeelandse boeren af. Terwijl in sommige landen de productiekosten juist teruglopen, stijgt de kostprijs in Nieuw-Zeeland als gevolg van hogere grondprijzen, stijgende prijzen van voedingssupplementen en hogere rentekosten (zie Figuur 6).

Figuur 7: productiekosten van zuivel in US\$/liter 2006-2012

Bron: *No longer low-cost milk down under* – Rabobank

Groei van de zuivelindustrie

Nieuw-Zeeland heeft de ambitie om de melkproductie sterk op te voeren en Fonterra wil meer melk gaan verwerken. Dit alles om te profiteren van de groeiende Aziatische markt. Om dit te realiseren wordt er geïnvesteerd in de bouw van nieuwe fabrieken en bestaanden worden uitgebreid. De vraag is alleen of de Nieuw-Zeelandse boeren wel meer kunnen gaan produceren in het huidige systeem. Het huidige *pasture-based* systeem lijkt niet *future-proof*. Het systeem was jaren lang een perfect systeem voor Nieuw-Zeeland; de boeren produceerden tegen een zeer lage kostprijs en de sector had een groen imago. Nu lopen ze tegen de grenzen van dat systeem aan. Dit heeft twee oorzaken. Allereerst raakt Nieuw-Zeeland het kostprijsvoordeel kwijt (hogere landprijzen, rentes en hogere prijzen voeder). Daarnaast zorgt het huidige systeem voor veel vervuiling. De koeien lopen altijd op het land en laten dus overal hun mest vallen. Ook in de winter wanneer er weinig gras groeit en er dus veel uitspoelt. Nu raakt op verschillende plekken in het land het grondwater sterk vervuild.

De grenzen van het huidige systeem worden bereikt. Als de Nieuw-Zeelandse zuivelsector wil blijven groeien, zal het moeten overstappen naar een ander systeem. Het hybride systeem, waarbij de koeien deels op stal staan, kan een oplossing zijn. Wanneer de dieren deels op stal staan, is het gemakkelijker om de mest op te vangen en in de juiste tijd over het land te verspreiden.

¹⁰Rabobank, Agriculture in Focus, *No Longer Low-cost Milk Down Under*

5. Kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven

Springplank naar Azië

Nieuw-Zeeland heeft sterke economische relaties met veel landen in Azië en het grote aantal vrijhandelsverdragen bevestigt dit. De vrijhandelsverdragen die het reeds heeft met Australië, China, Singapore en Thailand zijn in 2010 uitgebreid met alle ASEAN-leden¹¹, waaronder Indonesië en Vietnam. Nieuw-Zeeland was het eerste OESO-land¹² dat een dergelijk verdrag met China sloot. De relaties met China zijn dan ook intensief. De recent ondertekende *Trans-Pacific Partnership Agreement* is de nieuwste aanvulling op Nieuw-Zeelands' netwerk van vrijhandelsverdragen.

Nieuw-Zeeland is een veilig en stabiel land, waar ondernemen en een bedrijf vestigen erg eenvoudig zijn. Het is na Singapore het eenvoudigste land ter wereld om zaken te doen, geldt als twee na beste land om een bedrijf te starten en biedt wereldwijd de beste bescherming van investeerders.¹³ Het behoort al jaren tot de minst corrupte landen¹⁴ en de gezondheid van de Bankensector is volgens het World Economic Forum de op één na beste ter wereld.¹⁵

Ook heeft het een goede infrastructuur met directe verbindingen naar belangrijke handelscentra in Azië via lucht en over water. Dit alles maakt Nieuw-Zeeland tot de perfecte springplank naar de Aziatische markt.

Daarbij komt dat de zuivelconsumptie in Azië sterk groeit, maar dat deze landen niet in staat zijn om voldoende zuivel te produceren. Dit biedt kansen voor Nieuw-Zeeland en Nederland.

Innovaties

Nederlandse onderzoekcentra lopen voorop op het gebied van onderzoek naar verduurzaming, diervoeding, water- en mestmanagement en *Smart Farming*. Er gaat op innovatiegebied veel aan Nieuw-Zeeland voorbij. Dit komt voornamelijk omdat de Nieuw-Zeelandse boeren jarenlang niet gedwongen werden om hun productiesystemen aan te passen. De zuivelprijs was hoog, de kostprijs lag laag en er waren weinig eisen vanuit de overheid op het gebied van milieu –of dierenbescherming.

Inmiddels worden thema's als milieu en duurzaamheid in Nieuw-Zeeland steeds belangrijker. De sterke groei in de zuivelindustrie gaat al jaren gepaard met stijgende vervuiling. Milieubewegingen en politieke partijen dringen aan op maatregelen om deze negatieve impact te beperken. Ook vanuit economisch perspectief is het behouden van het groene imago van het land essentieel.

¹¹ASEAN: Association of Southeast Asian Nations

¹²Organisatie voor Economische Samenwerking

¹³New Zealand Trade and Enterprise, <https://www.nzte.govt.nz/en/invest/new-zealands-investment-advantage/>

¹⁴Corruption Perception Index (Transparency International, 2015)

¹⁵The Global Competitiveness Report (World Economic Forum, 2015-2016)

Nieuw-Zeelandse boeren zijn, zeker in vergelijking met Europese boeren, nog maar net begonnen met verduurzaming. Men heeft behoefte aan expertise en technologie. Nederlandse kennis en technologie op het gebied van intensieve veeteelt kan daarom helpen de productiviteit te verhogen zonder dierenwelzijn en milieu uit het oog te verliezen.

Hybride systeem

De typische Nieuw-Zeelandse melkveehouderij is extensief en laat de koeien het hele jaar buiten. De Nederlandse melkveehouderij wordt gekenmerkt door het hybride systeem: een combinatie van opstallen en beweiden. Dit systeem heeft verschillende voordelen. Allereerst geeft opstallen de mogelijkheid om mest op te vangen, zoals in het vorige hoofdstuk uiteengezet is. Dit resulteert in minder vervuiling van het oppervlaktewater. Ten tweede geeft opstallen de mogelijkheid om bij te voeren met krachtvoer (nu nog erg duur in Nieuw-Zeeland en dus weinig toegepast) wat leidt tot een hogere productie. Ten derde kunnen de dieren vanuit de stal gemakkelijker gemonitord worden, waardoor het dierenwelzijn eenvoudiger in de gaten gehouden kan worden.

Vooralsnog geven de meeste Nieuw-Zeelandse boeren de voorkeur aan extensieve veehouderij omdat voor het opstallen van koeien veel kapitaal benodigd is. Nieuw-Zeelandse boeren produceren vooralsnog voor een relatief lage kostprijs en zien daarom veelal af van dit soort investeringen. Maar doordat de zuivelindustrie onder druk staat om te verduurzamen, zullen in de nabije toekomst meer en meer boeren een hybride aanpak implementeren. Berry Martin, lid raad van bestuur Rabobank, verwacht ook dat veel Nieuw-Zeelandse boeren zullen omschakelen naar dit hybride systeem.¹⁶ Enkele Nederlandse boeren zijn al succesvol met de implementatie van deze methode in Nieuw-Zeeland en het is wachten op het moment dat een grote groep boeren de meerwaarde ervan inziet.

Technologie

De gemiddelde grootte van de Nieuw-Zeelandse melkkuddes neemt de laatste decennia sterk toe. Daarbij ontstaat een hogere druk op de melkveehouder. Nederlandse technologie heeft zich bewezen bij het beheer van grote kuddes en kan ook voor Nieuw-Zeelandse boeren het verschil betekenen.

Zo verwacht Martin bijvoorbeeld dat er kansen schuilen in invoering van robots in de industrie.¹⁷ In tegenstelling tot Nederland, waar 70% van de boeren geautomatiseerde melksystemen gebruikt, is dit in Nieuw-Zeeland nog niet sterk van de grond gekomen. Nieuwe ontwikkelingen in de ICT maken het mogelijk om sensoren in te zetten en te gebruiken als extra ogen, oren en neus om individuele dieren te monitoren en te managen. Deze techniek levert veel waardevolle data op voor managementsystemen op het gebied van zuivel, voer en fokkerij. Voor de relatief grote Nieuw-Zeelandse melkveehouderijen kan dit interessant zijn.

Veevoerindustrie

Het voeren van krachtvoer resulteert in een relatief eenvoudige toename van de melkproductie. Hier wordt in Nieuw-Zeeland nog nauwelijks gebruik van gemaakt: de boeren voeren voornamelijk gras aan de koeien. Hierdoor bestaat er geen veevoerindustrie in het

¹⁶The Dominion Post, 29/08/2014, *'Rabo head sounds positive note for NZ produce'*.

¹⁷Idem.

land. Interessant hierbij is dat bijvoeren van krachtvoer in Nieuw-Zeeland minder gemakkelijk kan dan in Nederland. In Nederland wordt veel geïmporteerd via de haven van Rotterdam en doorgevoerd naar de rest van Europa. Dit voordeel gaat niet op voor Nieuw-Zeeland. Importeren zal in eerste instantie dus erg duur zijn, totdat een binnenlandse industrie van de grond komt.

Watermanagement

Nieuw-Zeelandse boeren kampen regelmatig met droogte. Dit heeft vanwege de extensieve wijze van veeteelt bedrijven grote impact op de productiviteit van de sector. Op het gebied van watermanagement kan Nieuw-Zeeland nog veel vooruitgang boeken. Nederlandse kennis en technologie op dit gebied kunnen van grote meerwaarde zijn.

Tekort aan boeren

In Nieuw-Zeeland is er een nijpend tekort aan jonge boeren met ervaring in de zuivelindustrie. Diverse organisaties bieden jonge Nederlandse boeren de mogelijkheid om één tot twee jaar mee te lopen in een moderne melkveehouderij. Zo kunnen zij werkervaring opdoen en tevens kennis vergaren over Nieuw-Zeelandse manieren van boeren.

Een ander goed voorbeeld is *sharemilking*, waarbij men via een contract met een eigen veestapel andermans grond en gebouwen mag gebruiken. In 2013 werkten ruim 4180 Nieuw-Zeelandse melkveebedrijven (35%) op basis van *sharemilking*, waar dit in Nederland nog nauwelijks van de grond is gekomen.

Geïnteresseerd in handelsmogelijkheden in de Nieuw-Zeelandse
zuivelindustrie?

Neem contact op met de economische afdeling van de Nederlandse
Ambassade in Wellington, Nieuw-Zeeland:

WEL-EA@minbuza.nl

6. Referenties

- DairyNZ. 2014. NZ Dairy Statistics 2013-2014.
- DairyNZ, QuickStats about dairying – New Zealand. <http://www.dairyatwork.co.nz/media/16185/QuickStats-about-dairying-New-Zealand.pdf>
- Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAOSTAT) 2014. Ranglijst mondiale zuivelproductie 1982-2012.
- New Zealand Herald. 2013. Europe's threat to NZ dairy. www.nzherald.co.nz/business/news/article.cfm?c_id=3&objectid=10894275
- New Zealand Economic and Financial Overview 2014. <http://www.treasury.govt.nz/economy/overview/2014/nzefo-14.pdf>
- New Zealand Trade and Enterprise <https://www.nzte.govt.nz/en/buy/our-sectors/food-and-beverage/dairy/>
- New Zealand Trade and Enterprise <https://www.nzte.govt.nz/en/invest/new-zealands-investment-advantage/>
- Productschap Zuivel. 2014. Factsheets zuivelsectoren Nieuw-Zeeland, Nederland, Australië, Verenigde Staten, China en India.
- Statistics New Zealand (2014), Dairy export prices and volumes move upwards over 20 years. http://www.stats.govt.nz/tools_and_services/newsletters/price-index-news/oct-13-dairy-exports.aspx
- Te Ara Encyclopedia of New Zealand. 2014. Dairying in New Zealand. www.teara.govt.nz/en/dairying-and-dairy-products
- The Dominion Post. 2014, 'Rabobank head sounds positive note for NZ produce'. <http://www.stuff.co.nz/business/farming/agribusiness/10432748/Rabobank-head-sounds-positive-note-for-NZ-produce>
- Transparency International. 2013. Corruption Perception Index.
- Veenstra, G. & J. Vessies. 2008. Mogelijke gevolgen van de afschaffing van het melkquotum voor Nederlandse melkveebedrijven.
- Wereldbank. 2014. Ease of Doing Business Index 2015.
- World Economic Forum 2014-2015. The Global Competitiveness Report.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 23
E klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het Ministerie van
Buitenlandse Zaken.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | November 2017

Publicatienummer: RVO-114-1701/RP-INT

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert
duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met
subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en
regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO.nl is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en
Klimaat.